

Liewe Graad 12-leerder

Vakvereistes

Jy het 'n DVO-goedgekeurde handboek, topografiese kaart en 'n verskeidenheid foto's, insluitend 'n ortofotokaart van dieselfde area, nie-programmeerbare sakrekenaar, gradeboog, kompas, werkboek, potlood, liniaal en uitveërs. Gebruik toepaslike foto's, diagramme, kaarte, satellietbeelde en statistiek terwyl jy vir die eksamen voorberei.

As 'n Geograaf, sal jy die volgende vrae oor elk van die onderstaande afdelings stel:

- ➔ Waar is dit?
- ➔ Hoe lyk dit?
- ➔ Waarom is dit daar?
- ➔ Hoe het dit gebeur?
- ➔ Watter impak sal dit hê?
- ➔ Hoe behoort dit tot voordeel van die mens en die natuurlike omgewing bestuur te word?

Jy behoort bogenoemde vrae by elk van die onderstaande afdelings te kan beantwoord.

Integreer die kaartwerk en geografiese inligtingstelsels (GIS) waar toepaslik met topografiese kaart en 'n verskeidenheid foto's, insluitend ortofotokaarte van dieselfde gebied. Gebruik sowat 10 minute om die topografiese kaart te lees voordat jy die kaartwerkvraag aanpak deur na die volgende te kyk:

- ➔ Reliëf (Bruin)
- ➔ Dreinerings (Blou)
- ➔ Infrastruktuur (Rooi, swart)
- ➔ Nedersettings (Grys)
- ➔ Ekonomiese aktiwiteite (Boerdery groen, nywerhede swart)

Inhoudskontrolelys

Hieronder is 'n kontrolelys wat jy moet gebruik om te verseker dat al die Graad 12-inhoud gedek is.

Klimaat en weer

- ➔ Middelbreedtesyklone
- ➔ Tropiese siklone
- ➔ Subtropiese antisyklone (hoogdrukselle)
- ➔ Valleiklimatiese en stedelike klimaat
- ➔ Sinoptiese weerkaarte

Geomorfologie

- ➔ Dreineerstelsels in Suid-Afrika: Konsepte, tipes riviere, dreineerpatrone- en digtheid, stroomordes en laminêre- en turbulente vloei
- ➔ Fluviale prosesse: Rivierprofiel, fluviale landform, riviergradering, verjonging van riviere, stroomroofof en geërfde and antesedente strome
- ➔ Opvanggebied en die bestuur van riviere

Landelike nedersetting en stedelike nedersetting

- ➔ Konsep van nedersetting
- ➔ Standplaas en ligging
- ➔ Klassifikasie van nedersettings ten opsigte van grootte, kompleksiteit en funksie

Landelike nedersettings

- ➔ Faktore wat die volgende beïnvloed: standplaas en ligging
- ➔ Klassifikasie volgens patroon en funksie
- ➔ Verskillende buitelynvorm van nedersettings: Rond, linieër, T-vormig en kruisvormig
- ➔ Grondgebruik in landelike nedersettings
- ➔ Landelike nedersettingskwessies: landelik-stedelike migrasie, ontvolking, landelike ontwikkelingstrategieë en sosiale geregtigheid kwessies

Stedelike nedersettings

- ➔ Oorsprong van stedelike nedersettings - verstedeliking
- ➔ Faktore wat die volgende beïnvloed: standplaas, ligging en klassifikasie van stedelike nedersettings
- ➔ Klassifikasie van stedelike nedersetting volgens funksie
- ➔ Stedelike hiërargie - lae/ hoë-orde funksies en dienste
- ➔ Stedelike struktuur en -patroon: Interne struktuur, grondgebruiksones, stedelike profiel, faktore wat die morfologiese struktuur van stede beïnvloed, modelle van stedelike

- ➔ struktuur en veranderende stedelike patrone in Suid-Afrika
- ➔ Stedelike nedersettingskwessies: Onlangse verstedelikingpatrone in Suid-Afrika, Stedelike kwessies met betrekking tot vinnige verstedeliking
- ➔ Groei van informele nedersettings en kwessies

Ekonomie van Suid-Afrika

- ➔ Struktuur van die ekonomie
- ➔ Landbou as ekonomiese aktiwiteit
- ➔ Mynbou as ekonomiese aktiwiteit
- ➔ Sekondêre en Tersiere Sektore
- ➔ Strategieë vir nywerheidsontwikkeling
- ➔ Die belangrikheid en uitdagings van die informele sektor

Kaartwerk en GIS

- ➔ Kaartwerkvaardighede: Rigting en peiling, kaartverwysing, ruitverwysing, deursnit, intersigbaarheid, rigting van riviervloei.
- ➔ Berekeninge: Afstand, area (oppervlakte), gradiënt, vertikale oordrywing, magnetiese peiling, magnetiese deklinasie.
- ➔ Toepassing van teorie op topografiese en ortofoto-kaarte
- ➔ Lugfoto's en ortofotokaarte
- ➔ Geografiese Inligtingstelsels (GIS): Konsepte en toepassing

Assessering

Skoolgebaseerde assessering bestaan uit vier hoofafdelings:

- ➔ Een navorsingsprojek
- ➔ Een kaartwerktaak
- ➔ Twee kontroletoetse
- ➔ 'n Halfjaarlikse en 'n voorbereidende eksamen

Die eksterne eksamen bestaan uit twee vraestelle

VRAESTEL 1 - KLIMAAT EN WEER EN GEOMORFOLOGIE

Puntetoekenning: 150
Tydtoekenning: 3 uur

Vraag 1: Klimaat en weer (60 Punte)

- ➔ Kortvrae (15 punte)
  - ➔ 3 vrae van 15 punte elk oor klimaat en weer
- LW. Een paragraaf-tipe vraag van 8 punte in enige van die drie sub-vrae

Vraag 2: Geomorfologie (60 punte)

- ➔ Kortvrae (15 punte)
  - ➔ 3 vrae van 15 punte elk oor geomorfologie
- LW. Een paragraaf-tipe vraag van 8 punte in enige van die drie sub-vrae

Vraag 3: Kaartwerk (30 Punte)

- ➔ Kaartvaardighede en berekeninge (10 punte)
- ➔ Kaartinterpretasie (12 punte)
- ➔ GIS (8 punte)

VRAESTEL 2 - LANDELIKE EN STEDELIKE NEDERSETTINGS EN EKONOMIESE GEOGRAFIE VAN SUID-AFRIKA

Puntetoekenning: 150
Tydtoekenning: 3 uur

Vraag 1: Landelike- en stedelike nedersettings (60 Punte)

- ➔ Kortvrae (15 punte)
  - ➔ 3 vrae van 15 punte elk oor landelike- en stedelike nedersetting
- LW. Een paragraaf-tipe vraag van 8 punte in enige van die drie sub-vrae

Vraag 2: Ekonomiese geografie van Suid-Afrika (60 punte)

- ➔ Kortvrae (15 punte)
  - ➔ 3 vrae van 15 punte elk Ekonomiese geografie van Suid-Afrika
- LW. Een paragraaf-tipe vraag van 8 punte in enige van die drie sub-vrae

Vraag 3: Kaartwerk (30 Punte)

- ➔ Kaartvaardighede en berekeninge (10 punte)
- ➔ Kaartinterpretasie (12 punte)
- ➔ GIS (8 punte)

Wenke vir sukses:

- ➔ Die vermoë om kaarte en diagramme te interpreteer help jou om die werk te verstaan en onthou.
- ➔ Kandidate moet onthou dat hulle nie dieselfde diagramme moet verwag as dié in handboeke nie, alhoewel soortgelyke diagramme in die eindeksamen